

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

**Преговарачка позиција Републике Србије за Међувладину
конференцију о приступању Републике Србије Европској унији
за Поглавље 26 „Образовање и култура“**

Београд, октобар 2016. године

I. УВОДНА ИЗЈАВА

Република Србија прихвата правне тековине Европске уније (ЕУ) обухваћене поглављем 26 Образовање и култура које су на снази 1. јануара 2016. године и не очекује потешкоће у спровођењу европског законодавства у оквиру овог поглавља. Република Србија ће спровести и преостале правне тековине ЕУ, посебно оне усвојене након 1. јануара 2016. године, до дана приступања, у складу са исходом преговора у оквиру овог поглавља.

Република Србија у целини има законодавни и институционални оквир неопходан за наставак спровођења правних тековина ЕУ у овом поглављу и поседује капацитет да учествује у програмима за образовање, обуку, омладину, спорт и културу.

Република Србија не захтева специфична прилагођавања у оквиру овог поглавља.

II. ПОСТОЈЕЋИ ЗАКОНОДАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР

ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКА

Законодавни оквир

Образовне политике у Републици Србији су у складу са политиком ЕУ. Србија је спремна да допринесе заједничким циљевима за системе образовања и обуке као дела ширих стратегија „Европа 2020” и „Образовање и обука 2020”. Као што је наведено у Стратегији развоја образовања у Србији до 2020. године, Србија је чврсто уверена да је квалитетно образовање доступно сваком појединцу у сваком добу живота основа развоја друштва у целини. Кључни циљеви система образовања Републике Србије су повећање квалитета, ефикасности, релевантности, обухвата и приступа образовању, као и повећање мобилности и целоживотног учења.

Систем образовања и васпитања у Републици Србији уређен је сетом закона, који чине: Закон о основама система образовања и васпитања, Закон о предшколском васпитању и образовању, Закон о основном образовању и васпитању, Закон о средњем образовању и васпитању, Закон о образовању одраслих, Закон о високом образовању, Закон о ученичком и студентском стандарду и Закон о уџбеницима.

Стратегија развоја образовања до 2020. године је кључни документ у развоју образовних политика и садржи стратешка опредељења на свим нивоима образовања у Републици Србији до 2020. Стратегијом је дефинисано да је систем образовања први и најважнији елемент живота и основа за развој сваког појединца, друштва и државе. Образовање утиче на изградњу и коришћење свих других система, ресурса и квалитета живота. Акциони план за спровођење Стратегије дефинише појединачне акције за сваки део система образовања које дефинишу инструменте имплементације акција, исходе – резултат акције, индикаторе праћења напретка, време реализације и одговорне носиоце акција и партнере. Укупан број предвиђених активности је 157.

Предшколско образовање

Предшколским образовањем и васпитањем у Републици Србији обухваћена су деца узраста од шест месеци до поласка у основну школу. Мисија јесте да се створе услови за добробит деце од рођења до поласка у обавезну основну школу, подржи њихов целовити развој, васпитање и социјализација и створе услови за рано учење,

зависно од потреба појединих породица и деце. (У табели бр. 1. приказан је број предшколских установа и број уписане деце 2014/2015. године.) Један од циљева Стратегије је да се повећа учешће у предшколском образовању и да се приближи циљу из ЕТ 2020 од 95%.

Основно образовање

Основно образовање и васпитање у Републици Србији је обавезно, траје осам година и остварује се у два образовна циклуса: од I до IV разреда (разредна настава) и од V до VIII разреда (предметна настава). (У табели бр. 3. приказан је број основних школа и број ученика у 2015/2016. години).

Функција основног образовања јесте да базично описмени ученике из свих области значајних за живот у савременом свету, да развија функционална знања, основне и трансверзалне вештине и кључне компетенције, и мотивацију за учење, што оспособљава ученике за даље школовање, целоживотно учење и активан и конструктиван живот у савременом друштву. Такође се развијају и вредности неопходне за формирање националног и културног идентитета, те базичне културне потребе и навике. (У табели и графикону бр. 4 је приказан број уписаних ученика школске 2005/2006. године који су осми разред завршили школске 2013/2014. године, са приказаним процентима осипања).

Средње образовање

Средње образовање по закону није обавезно и бесплатно је за ученике у јавним средњим школама, док се наплаћује у приватним школама. Ученици се у средње образовање уписују на основу општег успеха у основној школи и резултата на завршном испиту. За упис у школе по програмима за ученике са посебним способностима, школе у којима се део наставе остварује на страном језику и уметничке школе (ликовне области, музичке и балетске), упис се обавља и на основу резултата специфичних пријемних испита.

У општем средњем образовању ученици се школују у осам смерова у гимназији у трајању од четири године. У средњем стручном образовању постоји 233 образовних профила у 14 подручја рада (13 профила у фази огледа) у трајању од три и четири године. Када је реч о уметничком образовању, у уметничким школама постоји 26 образовних профила. (У табели бр. 5. приказан је број школа и проценат уписаних ученика у средње образовање 2015/2016. године.)

Сертификација у средњем образовању обавља се на основу полагања завршног испита (трогодишње образовање) и матурског испита (четворогодишње образовање) по програму специфичном за сваки смер гимназије, односно образовни профил. Полагањем матурског испита ученици стичу право на упис у високо образовање а ученици из средњег стручног образовања и квалификацију за рад. Ученици који стичу дипломе по завршеним реформисаним програмима средњег стручног образовања, заснованим на стандарду квалификација, односно компетенцијама и исходима учења, полажу стандардизован завршни, односно матурски испит за које је развијена посебна методологија оцењивања заснованог на компетенцијама.

Образовање на језицима мањина

Посебна одлика образовног система у Србији је образовање на језицима националних мањина. образовање на језицима националних мањина, као и инклузија Рома у образовни систем јесу део Акционог плана 23 коју пружа детаље тренутног статуса, као и активности предвиђених за период 2016–2018, као и посебног Акционог плана за остваривање права националних мањина.

Високо образовање

Република Србија је приступила Болоњском процесу 2003. године и након тога учинила неколико важних корака у циљу имплементације новог система високог образовања. Закон о високом образовању донет је 2005. године и заснован је на принципима Болоњске декларације. Законом су уведена три циклуса студија и Европски систем преноса бодова, обавезна акредитација установа и студијских програма. Законом је конституисан Национални савет за високо образовање, експертски тим који бира Народна скупштина који независно од извршне власти прати и креира политику развоја високог образовања. Комисија за акредитацију и проверу квалитета коју именује Национални савет за високо образовање, представља тело које се бави процесом акредитације студијских програма и високообразовних институција и као такво постало је члан европских асоцијација ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) и EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education).

Процент високообразованих у популацији од 30 до 34 године износи између 20% и 25%.

Универзитет у Београду као једини у региону Западног Балкана уврштен је на шангајску лист светских универзитета. (У табели бр. 6. приказан је број институција, студијских програма и студената у високом образовању.)

Целоживотно учење

Основни закон којим се регулише образовање одраслих и целоживотно учење у Србији је Закон о образовању одраслих. Усвојени су сви потребни подзаконски акти који успостављају оквир за акредитацију пружаоца услуга у образовању одраслих (ЈПОА ОО - јавно признати организатори активности образовања одраслих), пре свега за активности које се дешавају у домену неформалног образовања одраслих – а у делу реализације програма стручног образовања и обуке. Подзаконски акти обезбеђују флексибилније механизме за учешће установа (основних и средњих школа и факултета) и других организација из неформалног система, у реализацији програма којима одрасли стичу стручне компетенције; квалификације или унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, а у складу са донесеним стандардима.

Методологија прикупљања података о укључивању грађана у образовање одраслих није до краја развијена, па се процењује да је тренутно око 3–4% популације обухваћено овим видом образовања.

Национални оквир квалификација

У постојећој законској регулативи, процес развоја и утврђивања НОК у Републици Србији није уређен јединственим прописима већ Законом о основама система образовања и васпитања и Законом о високом образовању.

У јануару 2015. године по јавном позиву формиран је стручни тим за припрему интегрисаног Националног оквира квалификација у Републици Србији (НОКС) на основу два претходна развијана документа – НОКС за нивое I–V односно НОКС за нивое VI–VIII. НОКС предвиђа три релевантне путање стицања квалификација у Републици Србији – кроз формални и неформални систем образовања, као и кроз систем признавања претходног учења односно радног и животног искуства. Квалификације се разврставају на осам нивоа, као и у Европском оквиру квалификација. Квалификације, односно стандарди квалификација утврђени на предлог секторских већа, биће акредитоване/пријављене у Регистру националних квалификација.

У исто време са оквирним документом, припрема се предлог Закона о НОКС којим се утврђује правни, институционални и финансијски оквир за успостављање и имплементацију система НОКС. У току припреме интегрисаног НОКС узети су у обзир свих десет критеријума Саветодавне групе за Европски оквир квалификација (AG EQF) како би се већ у фази израде и доношења НОКС отклонили недостаци и започела припрема за референцирање код Европског оквира квалификација, по процедурама утврђеним од стране ЕК односно саветодавне групе за ЕОК. Од јануара 2016. године новоименовани представници Републике Србије активно учествују у раду AG EQF.

Приступ образовању за грађане ЕУ

Законом о основама система образовања и васпитања и Закона о високом образовању се страни држављани, укључујући и држављане држава чланица ЕУ, са сталним или привременим боравком, укључујући и тражиоце азила, изједначају са српским држављанима, у свом праву на основно, средњошколско и високо образовање.

Институционални оквир

Институционални оквир чине Министарство просвете, науке и технолошког развоја, савети које образује Народна Скупштина (Национални просветни савет и Национални савет за високо образовање) и институције које оснива Влада (Завод за унапређивање образовања и васпитања, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања и Завод за уџбенике, Савет за стручно образовање и образовање одраслих).

Централну улогу у институционалном оквиру има Министарство просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР) као делу државне управе, који обавља надзор над организацијом и системом образовања, врши послове који се односе на планирање и развој целокупног образовног система, као и друге поверене послове.

Установе образовања чине установе предшколског образовања и васпитања, установе основног образовања и васпитања, установе средњег образовања и васпитања и то установе општег средњег и уметничког образовања и васпитања и установе средњег стручног образовања и васпитања, установе високог образовања (државне и

приватне), установе за смештај и исхрану ученика у средњем образовању и студената у високом образовању.

У оквиру Закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине, АП Војводини су пренете надлежности у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, високог образовања и смештаја и исхране ученика и студената.

Предузете мере спровођења и изазови

У области предшколског образовања стреми се ка укупном повећању обухвата односно учешћа деце у предшколском васпитању и образовању и значајном побољшању квалитета и понуде предшколских програма.

У области основног образовања, кључна стратешка обележја су обухват ученика основним образовањем; квалитет образовања (услови наставе, наставног процеса, компетентност наставника, ученичких постигнућа и квалитет школе као институције). Један од инструмената за осигурање квалитета у образовању је и увођење система националних завршних испита.

У протеклом периоду Република Србија је значајан износ средстава уложила у инвестиционо одржавање и подизање нових школских објеката, као и опремање потребним наставним средствима (као пример наводимо да све основне школе имају интернет конекцију и рачунарску опрему).

Вредновање квалитета рада основних школа, средњих школа и предшколских установа, остварује се кроз самовредновање и спољашње вредновање квалитета. На основу резултата вредновања квалитета рада школа, сачињава се план за унапређивање квалитета рада, у областима дефинисаним стандардима квалитета рада установа. План за унапређивање квалитета рада саставни је део развојног плана школе.

Резултати PISA тестирања су један од индикатора које ЕУ користи за праћење остварења циљева Образовања и обуке 2020, као показатеља квалитета система образовања. PISA тестирање спроводи се на сваке три године и Република Србија је до сада учествовала у испитивањима 2003, 2006, 2009. и 2012. године.

Наставници и сарадници на свим нивоима образовања су кључни фактор у подизању квалитета образовања. Република Србија има донете стандарде компетенција наставника који су усклађени са добром праксом у ЕУ. Како би наставници који су већ у систему стекли све потребне компетенције, развијен је систем стручног усавршавања наставника, кроз велики број акредитованих програма. Иницијално образовање предметних наставника се реализује кроз студијске програме на различитим факултетима. Законски је прописан минималан број од 30 ЕСПБ бодова из области педагошко-психолошко-методичких предмета и 6 ЕСПБ бодова из школске праксе. У претходном периоду су кроз поступак акредитације сви програми усклађени са траженим условима, а развијен је модел школа вежбаоница.

Изменама Закона о високом образовању 2014. године, Република Србија је као потписница Лисабонске конвенције обезбедила механизам признавања високошколских исправа /квалификација/. У марту 2015. године формиран је ENIC/NARIC центар као организациона јединица МПНТР. У циљу преузимања позитивне праксе из ЕУ спроведене су обуке запослених и рецензена кроз три TAIEХ пројекта. ENIC/NARIC центар је у пуном капацитету почео са радом 1. октобра 2015.

У априлу 2014. године, Република Србија је прихватила позив Европске комисије за учешће у Отвореном методу координације (ОМК) у области образовања и обука и тиме прихватила права и обавезе у овој области до пуноправног приступања

Републике Србије Европској унији. Од 2015. године, успостављене су пратеће ОМК радне групе на националном нивоу које окупљају доносиоце одлука, образовне и научне институције, експерте и друге релевантне актере из јавног и цивилног сектора. Теме које су дефинисане као приоритетне на нивоу ЕУ, од суштинског су значаја и за даље реформске процесе Републике Србије у области образовања и у складу су са циљевима Стратегије развоја образовања, до 2020. године.

Од фебруара 2016. године представници Републике Србије наставили су учешће у свих шест радних група за у оквиру процеса ЕТ 2020.

Представници Републике Србије активно учествују у раду различитих тела и комисија Европске комисије – EQF AG, DG VT, AC VT, Групи за праћење болоњског процеса. Институције и тела задужени за развој и имплементацију стручног образовања и образовања одраслих у Србији сарађују са Европском фондацијом за обуку.

Програми ЕУ

Република Србија учествује у програмима ЕУ за сарадњу у области образовања, обука, младих, културе и развоја цивилног друштва. Република Србија је склопила одговарајуће споразуме о учешћу у програмима Европа за грађане и грађанке, Креативна Европа и Еразмус+. (табела 8).

Институције, организације и појединци из сектора образовања, младих и културе, упознати су са могућностима сарадње кроз програме ЕУ, што показују и досадашњи резултати представљени и у извештају са билатералног скринига.

Успостављени су адекватни административни капацитети за постојећи ниво учешћа у програму Еразмус+. На промоцији програма Еразмус+ програма тренутно ради 18 особа (запослених у Фондацији Темпус и Контакт тачки). Ресорна министарства такође прате и координирају реализацију програма. Након анализе рада Фондације Темпус од стране експерата ЕУ, Министарство просвете, науке и технолошког развоја је покренуло процес номинавања организације која ће постати национална агенција, са циљем пуног учешћа Србије у оквиру Еразмус+ програма.

Закључком Владе Републике Србије усвојеним у марту 2016. године је утврђено да Фондација Темпус врши улогу независне агенције одговорне за децентрализовано спровођење програма Еразмус+.

ОМЛАДИНА И СПОРТ

Законодавни оквир

Правни оквир политике у области омладине и спорта Републике Србије је усаглашен са документима и начелима ЕУ у овој области.

Закон о младима је усаглашен са правним тековинама ЕУ у области омладине. Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године усаглашена је са обновљеним оквиром европске сарадње у области омладине (2010–2018).

Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године дефинише девет стратешких циљева (запошљавање и предузетништво, образовање, васпитање и обука, активизам и активно учешће, здравље и благостање, безбедност, социјална укљученост, мобилност, информисање и култура и креативност) у областима од интереса за младе. Акционим планом за спровођење Националне стратегије за младе у периоду од 2015. до 2017. године прецизирани су индикатори који прате степен

реализације активности дефинисаних Националном стратегијом за младе за период од 2015. до 2025. године.

Основни стратешки и нормативни документи којима је регулисана област спорта у Републици Србији јесу Стратегија развоја спорта за период 2014–2018. године са Акционим планом, Закон о спорту, уредбе и правилници који се доносе на основу Закона о спорту и Закон о спречавању допинга у спорту.

Народна скупштина је усвојила Закон о спорту, који је објављен 8. фебруара 2016. године („Службени гласник Републике Србије”, број 10/16), а ступио је на снагу 16. фебруара 2016. године. Закон о спорту побољшава законодавни оквир који регулише права и обавезе спортиста и других физичких лица у систему спорта, правни положај, организацију и регистрацију предузетника и правних лица у систему спорта, општи интерес у области спорта и задовољење потреба и интереса грађана на нивоу покрајина и јединица локалне самоуправе, финансирање, категоризацију, стратегију развоја спорта, физичко васпитање деце предшколског узраста, школски спорт, универзитетски спорт, спортске објекте, организовање спортских приредаба, национална признања и награде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта, вођење евиденција и надзор над радом организација у области спорта. Закон је усклађен са Европском спортском повељом, Европском повељом спорта за све, Европском урбаном повељом Савета Европе, Декларацијом о специфичним карактеристикама спорта и Европском моделом спорта ЕУ.

Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018. године са Акционим планом утврђује стање у области спорта које постоји у тренутку доношења стратегије, основне принципе на којима се темељи развој спорта у Републици Србији, краткорочне, периодичне и дугорочне спортско–развојне циљеве у периоду за који се доноси и носиоце реализације тих циљева, садржину, обим и процењену вредност активности на реализовању постављених спортско–развојних циљева и обавезе и задатке носилаца јавне власти свих нивоа и носилаца спортских програма на реализацији постављених спортско развојних циљева

Институционални оквир

Министарство омладине и спорта је надлежно за систем, развој и унапређење омладинске политике, спорта и физичке културе на свим нивоима и спровођење националне политике и стратешких докумената у областима омладине и спорта.

Омладина

Савет за младе је саветодавно тело образовано 2014. године с циљем да подстиче и усклађује активности у вези са развојем и спровођењем омладинске политике и предлаже мере за њено унапређење.

Фонд за младе таленте Републике Србије основан је с циљем да омогући континуирану подршку талентованим младима за њихов даљи професионални напредак.

Овлашћења за спровођење омладинске политике на покрајинском нивоу припадају Покрајинском секретаријату за спорт и омладину. На локалном нивоу, активно је 139 канцеларија за младе.

У невладином сектору, основни актери у области омладинске политике су Крвна организација младих Србије – највише представничко тело младих у Републици Србији, савез удружења која је члан Европског омладинског форума; Национална асоцијација канцеларија за младе – мрежа локалних канцеларија за младе (тренутно обухвата 75

канцеларија за младе) основана с циљем да осигура квалитет омладинске политике на локалном нивоу; Национална асоцијација практичара/ки омладинског рада – савез удружења основан с циљем осигурања квалитета програма омладинског рада, и препознавање компетенција стечених кроз неформално учење у омладинском раду.

Спорт

Институционални оквир за спровођење Закона о спорту укључује Министарство омладине и спорта, аутономне покрајине, локалне самоуправе, Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије, Антидопинг агенцију Републике Србије, Спортски савез Србије, Олимпијски комитет Србије и Параолимпијски комитет Србије, док се општи интерес у области спорта остварује преко националних спортских савеза.

Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије је установа која обавља делатност развоја стручног рада и задовољавања стручних потреба у области спорта. Антидопинг агенција Републике Србије је основана Законом о спречавању допинга у спорту 2005. године и ради као установа у складу са прописима о јавним службама. Учешће невладиног сектора у спортском систему Републике Србије је у складу са Европском спортском повељом.

Систем спорта дефинисан је кроз пирамидалну структуру и то као неконсолидован систем. На врху пирамиде спорта налазе се невладине кровне организације и то: Олимпијски комитет Србије, Параолимпијски комитет Србије и Спортски савез Србије. На локалном нивоу, развој и унапређење спорта у надлежности је територијалних савеза чији су чланови спортске организације (спортски клубови) са те територије. (У табели 7. приказан је број регистрованих спортских организација и спортских удружења од јануара 2016. године).

Предузете мере спровођења и изазови

Република Србија је први пут у 2014. години учествовала на добровољној основи у припреми прилога за ЕУ извештај о младима, уз учешће свих релевантних државних органа и институција, као и организација цивилног друштва. У оквиру отвореног метода координације, Министарство омладине и спорта је до сада учествовало у експертској групи за праћење ЕУ индикатора о младима и заинтересовано је да по позиву Европске комисије учествује у осталим експертским групама отвореног метода координације. На националном нивоу, представници Министарства омладине и спорта учествују у раду неколико тематских радних група, отвореног метода координације у области образовања и обуке ЕУ. РС је од 2015. године, постала пуноправни члан Европске мреже политике целоживотног вођења.

С циљем спровођења Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године, финансирају се пројекти удружења и јединица локалне самоуправе. Само у 2014. и 2015. години финансирано је 300 пројеката од чега је највише средстава усмерено ка смањењу незапослености, подстицању предузетништва и samozapoшљавања младих.

У јануару 2016. године образована је мултисекторска Радна група Владе ради праћења и спровођења Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године.

Фонд за младе таленте Републике Србије је од 2008. године наградио и стипендирао више од 19.500 ученика средњих школа и студената. Поред финансијске помоћи, младима је пружена подршка ради стицања радног искуства кроз сарадњу Фонда са водећим компанијама и институцијама у земљи.

Припремљен је извештај о свеобухватном прегледу омладинске политике у Републици Србији у периоду 2008–2014, од стране независног експертског тима Савета Европе. Реализован је пројекат „Студија изводљивости за избор најподеснијег модела националног ресурсног центра за каријерно вођење и саветовање и даљи развој система каријерног вођења и саветовања у Србији” из средстава претприступне помоћи ИПА.

У области спорта, образована је Радна група, ради усклађивања активности на спровођењу Стратегије развоја спорта у Републици Србији за период 2014–2018. године, према динамици утврђеној Акционим планом за спровођење Стратегије, праћење реализације, учешће у евалуацији и припреми годишњих извештаја. Током 2015. године спроведен је низ активности ради стварања услова за њену примену. Објављен је „Приручник за израду програма развоја спорта на територијама јединица локалне самоуправе” и достављен је свим јединицама локалне самоуправе, у циљу ефикасније израде програма развоја спорта на њиховој територији. Настављена је реализација пројекта „Спорт у школе” који Министарство омладине и спорта реализује са Савезом за школски спорт РС. У 80 градова и 108 школа укључено је 6.000 ученика. Циљ програма је да се деца од првог до четвртог разреда основне школе укључе у спортске активности и стекну навике за бављење спортом.

У 2014. години је реализовано укупно шест пројеката изградње и капиталног одржавања спортских објеката од којих је најзначајнији пројекат прве фазе изградње атлетске дворане у Београду. У 2015. години реализовано је шест пројеката изградње и капиталног одржавања спортских објеката у 13 локалних самоуправа, од којих је најзначајнији прва фаза реконструкције Омладинског спортског кампа у Караташу и изградње атлетске дворане у Београду, друга фаза. Такође, у 2015. години започета је реализација још четири пројекта, од којих су најзначајнији: друга фаза реконструкције Омладинског спортског кампа Караташ и изградња атлетског стадиона у Новом Пазару чији се завршетак планира у 2016. години. У априлу 2016. године започета је изградња Националног ватерполо тренажног центра у Врњачкој Бањи.

Програми ЕУ

Република Србија учествује у програмима ЕУ за сарадњу у областима младих и спорта.

Омладинске организације су до сада успешно учествовале у програму Млади у акцији (2007–2013) и активно су укључене у Еразмус+ програм део Млади у акцији (2014–2020), која финансира међународне активности у оквиру неформалног образовања са циљем неговања активног учешћа младих у друштву и њихову могућност запошљавања.

На националном нивоу, Министарство омладине и спорта и Министарство за образовање, науку и технолошки развој, у сарадњи са Фондацијом Темпус-Еразмус+ канцеларијом и контактном тачком „Хајде да ...” олакшавају потпуно учешће Републике Србије у Еразмус+ програму.

Кроз програм Еразмус+, по први пут је посебно место заузела област спорта која је у надлежности Министарства омладине и спорта. У области спорта, институције

Републике Србије у овом тренутку могу да учествују само као партнери у пројектима у оквиру партнерства, али не могу бити иницијатори апликација.

Ова компонента је централизована, стога, посматрано на националном нивоу, рад је уложен искључиво у информисање и изградњу капацитета заинтересованих страна у области спорта у вези самог процеса припреме и имплементације пројеката.

КУЛТУРА

Законодавни оквир

Устав и појединачни закони уређују питања у области културе у Републици Србији. Усклађујући своју културну политику са циљевима су дефинисаним у Уговору о функционисању Европске уније - Глава XIII – Култура, и у складу са одредбама из члана 167. истог Уговора, Република Србија је посвећена сарадњи у области културе.

Република Србија је 2009. године ратификовала Унескову Конвенцију о заштити и унапређењу разноликости културних израза. Концепт културне разноликости је ушао у оквир законске регулативе, пре свега кроз системски Закон о култури, где представља једно од начела културног развоја, а затим и у оквиру других усвојених закона и дугорочних планских докумената.

Република Србија је дефинисала културу као добро од општег интереса, и поставила циљеве које се односе на очување културног идентитета и разноликости културних израза, слободу културног и уметничког стваралаштва, поштовање права на културу, подстицање интеркултурног дијалога, рехабилитацију културног наслеђа и успостављање модерних система управљања у области културе који промовишу демократске вредности.

Важну стратегију у европским интеграцијама Републике Србије представља јачање међународне културне сарадње са јасно постављеним циљевима и партнерствима. Учешћем у раду међународних организација, мрежа и иницијатива (Унеско, Савет Европе, ЦИЕЗ) унапређују се капацитети Србије и повећава се мобилност уметника, професионалаца и културних добара, нарочито у областима савременог стваралаштва и очувања културног наслеђа. Посебан значај се придаје учешћу у регионалним иницијативама где је Србија препозната као стабилан и одговоран партнер (Регионални савет за сарадњу, Савет министара културе Југоисточне Европе). Србија континуирано унапређује билатералну сарадњу у новим форматима који нагласак стављају на дугорочну размену и успостављање партнерстава између установа културе, и с друге стране, обезбеђивање подршке креативним и иновативним пројектима организација цивилног друштва. Споразуми, програми и протоколи из области билатералне сарадње реформулисани су тако да испуне ове циљеве.

Институционални оквир

Министарство културе и информисања задужено је за послове државне управе који се односе на ову област. Национални савет за културу бира Народна скупштина Републике Србије као стручно саветодавно тело за обезбеђивање сталне стручне подршке у очувању, развоју и ширењу културе. Установе културе оснивају се као правна лица ради обављања ове делатности. На републичком нивоу постоји 26 установа културе од којих пет чине установе културе у области савременог стваралаштва.

Аутономна покрајина је одговорна за спровођење културне политике на својој територији и уређује питања од покрајинског значаја у области културе.

На локалном нивоу, јединице локалне самоуправе старају се о задовољавању културних потреба грађана у оквиру своје надлежности.

Предузете мере спровођења и изазови

У складу са циљевима ЕУ везаним за Отворени метод координације уведене су две нове мере културне политике ради суфинансирања пројеката који су остварили успех у оквиру програма Креативна Европа (као национална подршка до 30%) и ради подршке мобилности уметника и професионалаца у култури.

Министарство културе и информисања, је покренуло у фебруару 2016. године национални програм „Градови у фокусу” са намером да учествује у програму „Европска престоница културе” и у циљу да на тај начин локалне самоуправе, што успешније припреме, за учествовање у овом програму. Поред потписаних билатералних споразума, програма и протокола о сарадњи у области културе са низом земаља, активности на међународном плану усмерене су на три главна правца деловања: стварање правних, институционалних и финансијских предуслова за унапређење регионалне сарадње што је пропраћено и потписивањем неколико декларација са земљама Југоисточне Европе у којима је нагласак на културној разноликости; подршци промоцији и презентацији културе и уметности из Србије у иностранству; увођењем међународних и ЕУ стандарда у области културе у циљу олакшане европске интеграције.

У сарадњи са Нордијским саветом, регион Југоисточне Европе основао је Савет министара културе Југоисточне Европе 2005. године у циљу размене и промоције информација о регионалној културној политици и приоритетима у области културе и културне баштине. Министри културе Југоисточне Европе се састају једном годишње ради утврђивања приоритета регионалне културне политике. У 2013. години Унескова регионална платформа за Југоисточну Европу се спојила са Саветом министара културе Југоисточне Европе у циљу јачања регионалне културне сарадње.

У циљу презентације српске културе на међународном плану, покренути су стратешки пројекти пре свега за подршку домаће књижевности, тако што је Министарство омогућило превођење домаће књижевности на стране језике. У периоду 2009–2012. године у оквиру јавног конкурса подржано је укупно 189 превода дела домаћих писаца на 21 страни језик, за шта је издвојено 245.920 евра. Као резултат тога, интересовање за превођење српске књижевности је повећано, наша књижевност је стекла репутацију и препознатљивост у светским оквирима и скоро не постоји књига важног српског писца која није преведена на један или више страних језика.

Српски писци два пута су добили Европску награду за књижевност (2011. и 2014), док су две организације – Музеј на отвореном *"Старо село"* у Сирогојну и удружење грађана *Центар за очување наслеђа Косова и Метохије* – MNEMOSYNE – добиле награду Европске уније / награду Европа Ностре из области културног наслеђа за изванредност у очувању културног наслеђа. У 2016. години, истраживачки пројекат *Студија очувања села Гостуша у Пиротском округу* освојио награду Европске Уније за културно наслеђе / награду Европа Ностра у истраживачкој категорији.

Закон о култури („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 13/16, 30/16 – исправка) препознаје општи интерес у култури и спровођење културне политике, као скуп циљева и мера културног развоја, заснован је на следећим принципима: очување

културног и историјског наслеђа; слобода изражавања у културном и уметничком стваралаштву; подстицање културног и уметничког стваралаштва; отвореност и доступност културних садржаја; уважавање културних и демократских вредности локалних, националних, регионалних, европских и светских традиција, културне разноликости и интеркултурног дијалога; интеграција културног развоја у дугорочни друштвено-економски и политички развој демократског друштва; демократска културна политика; једнакост субјеката у процесу успостављања институција и других правних лица у култури и равноправност у раду свих институција и других субјеката у култури; децентрализација у процесу доношења одлука, организовање и финансирање културних активности у складу са културном политиком; аутономија субјеката у култури; промовисање одрживог развоја културне средине као саставног дела животне средине.

Израда и спровођење будуће *Стратегије развоја културе Републике Србије* на националном, покрајинском и локалном нивоу је један од главних задатака за наредни период. Један од највећих изазова у финансирању културе јесте пратећа инфраструктура за стварање, продукцију, ширење и дистрибуцију културних садржаја. Најважнији капитални инфраструктурни пројекти у протеклом периоду су реновирање Народне библиотеке Србије, Југословенске кинотеке, Дома омладине Београда, и неколико биоскопа који су реновирани и дигитализовани. Реконструкција два национална музеја - Народног музеја у Београду и Музеја савремене уметности, који су затворени више од једне деценије, још увек су у току.

Главни приоритет у процесу одлучивања је стварање јачег партнерства са ОЦД, али и репозиционирање културе и креативног сектора у развојне политике на свим нивоима.

Програми ЕУ

Програм Креативна Европа је најзначајнији европски фонд за остваривање подршке у култури, укључујући и аудиовизуелни сектор. Србија сматра да програм Креативна Европа представља одличну прилику за организације из културног и креативног сектора. Република Србија учествује у потпрограму култура Креативне Европе на основу Споразума између Европске уније и Републике Србије, потписаног у јуну 2014. године, а који се примењује од 1. јануара 2014. године. Пуно учешће у програму остварено је у децембру 2015. године приступањем потпрограму „MEDIA”. Учешће у програму Креативна Европа представља најзначанији сегмент европских интеграција Србије у области културе.

У складу са потписаним споразумом успостављен је Деск Креативна Европа у Србији (Београд), у оквиру Министарства културе и информисања Републике Србије. Антена канцеларија за потпрограм Култура основана је и у Аутономној покрајини Војводини (Нови Сад). Канцеларија Деска Креативне Европе за потпрограм „MEDIA” оформљена је при Филмском центру Србије (Београд). Низ информативних дана и обука одржано је у циљу промоције програма и пружања подршке подносиоцима.

III. ПЛАНОВИ ЗА ПОТПУНО УСКЛАЂИВАЊЕ СА ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕУ

ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКА

Планови усклађивања законодавног оквира са правним тековинама ЕУ

У складу са Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године и пратећим акционим планом, Република Србија ће наставити да кроз измене постојећег законског оквира обезбеди све потребне услове за целовиту примену акционог плана и достизања стратешких циљева. Међу најзначајније измене законског оквира спада доношење новог Закона о високом образовању и Закона о националном оквиру квалификација и измене и допуне Закона о основама система образовања и васпитања, које треба да се усвоје током 2017. године.

Република Србија је спремна да оствари пакет циљева договорених од стране ЕУ као део шире стратегије „Европа 2020” и циљева „Образовање и обуке 2020 (ЕТ)”. Конвергенција стратешких циљева „ЕТ 2020” омогућиће побољшање квалитета образовања у Републици Србији на свим нивоима, а то ће обезбедити јачање капацитета за учествовање у програмима ЕУ. Република Србија је у својој Стратегији развоја образовања до 2020. године поставила своје циљне вредности за све индикаторе из ЕТ 2020 који обезбеђују развој образовања узимајући у обзир тренутно стање образовног система и реалне могућности за његов развој.

Предшколско образовање и васпитање

У области предшколског образовања и васпитања, до краја 2016. године биће постављен целокупан правни оквир за квалитетно и доступно предшколско васпитање и образовање, што се пре свега односи на измену Закона о основама система образовања и васпитања и Закон о предшколском образовању и васпитању у делу који се односи на поступак акредитације установа и програма. Доношење Стандарда квалитета и развијања модела за акредитацију установа и програма (IV квартал 2016) су предуслов да почетком 2017. започне и континуирано се спроводи поступак акредитације.

Пораст обухвата деце предшколским васпитањем и образовањем је један од стратешких приоритета Републике Србије, јер се квалитетним раним укључивањем деце у различите програме предшколског васпитања и образовања доприноси целовитом развоју и добробити детета, васпитној функцији породице, даљем васпитању и укључивању у друштвену заједницу, на шта указују циљеви предшколског образовања и васпитања (Закон о предшколском образовању и васпитању). Поред повећања издвајања из буџета, МПНТР ће и кроз друге облике финансирања, пре свега кроз донације (ИПА) и средства из кредита (Светска банка) у сарадњи са партнерима (Новак Ђоковић Фондација, УНИЦЕФ, СДЦ), повећати обухват деце. Стратешки циљ је да до 2020. године за децу од шест месеци до три године буде повећан приступ диверсификованим програмима и услугама и обезбеђен обухват деце тог узраста у износу од 30%, да за сву децу од 4 до 5,5 година буде обезбеђено да бесплатно користе скраћене (полудневне) васпитно-образовне програме у току једне школске године. За децу од 5,5 до 6,5 година биће остварен потпун обухват кроз целодневне и полудневне облике припремног предшколског програма.

Посебно ће се радити на изградњи капацитета локалних самоуправа као надлежних за овај ниво образовања. Подршка на раном узрасту захтева различите активности и мере па ће тако Министарство посебно радити на јачању међусекторске сарадње.

Основно образовање

Кључна стратешка обележја основног образовања су да минимум 98% све деце уписује основно образовање. *Од уписане деце, циљ је максимално осипање од 5%. тако да 93,1% целе генерације стекне основно образовање.* Данас се већ овај циљ остварује у урбаним срединама. Кроз додатна финансијска улагања и развој одговарајућих инструмената у који се поред МПНТР интензивно укључује и локална самоуправа очекује се смањене стопе осипања код ромске и сеоске деце. Предвиђено је да се интензивно решава проблем превоза ученика и наставника до школских објеката, као и да се појача опремљеност школа у тим срединама за шта су у 2015. години постављене законске основе и предвиђена додатна средства у буџету Републике Србије.

Полазећи од васпитања као неутуђивог и саставног дела сваког образовања, а у складу са стратешким опредељењем у наредном периоду биће интензивирањем рад на васпитној улози школе у основном образовању, стављајући у фокус целовит развој личности ученика, партиципацију ученика у процесу наставе/учења, тимски рад, преузимање одговорности, доношење одлука, препознавање и приступање решавању проблема, јачању мотивације за учење и интелектуални рад, посебно активности ван наставе, међу којима су екскурзије, настава у природи, разне културне активности школе, сарадња с родитељима, релевантним институцијама и организацијама, као и повезивање са дечјим организацијама ван школе (извиђачи, планинари, дечји савези и др.) Коришћење примера добре праксе из ЕУ, као и развој нових модела у складу са потребама и могућностима школа, до краја 2017. године биће развијена база активности које школе могу да користе у ову сврху. У реализацији ових активности поред државних органа, очекује се значајна подршка невладиног сектора и родитеља.

Средње образовање

У области средњег образовања стратешки план до 2020. године је да минимум 95% ученика са завршеним основним образовањем (што чини 88% генерације уписане у основно образовање) уписује средњи ниво образовања и то 39% генерације уписује четворогодишње стручне школе, 39% генерације уписује опште средње и уметничке школе и 10% остале трогодишње средње стручне школе. Такође, да минимум 95% од уписаних у четворогодишње школе заврши тај ниво образовања, тако да 74% генерације стекне четворогодишње средње образовање. Ово ће се постићи променом уписне политике, новом мрежом школа и образовних профила као и увођењем опште, стручне и уметничке матуре као начина уписа у високо образовање.

Уписна политика ће се и у наредним годинама усклађивати са потребама тржишта рада и могућностима реализације практичног дела образовања у предузећима и установама локалне средине у којој се школа налази.

До 2020. године мрежа средњих школа ће бити усклађивана са стратешким циљевима а на основу истраживања потреба за квалификацијама на локалном и регионалном нивоу, а на основу постојећег стања на тржишту рада, стратешким циљевима привредног развоја као и доступним привредним и другим капацитетима у којима се обавља практични део учења, које ће се реализовати до краја 2017. године.

Мрежа, односно понуда образовних профила у средњем стручном образовању ће бити усклађена са потребама друштва и привреде за специфичним стручним и кључним компетенцијама (стандарди квалификација), а биће идентификована радом секторских већа која ће бити успостављена сукцесивно, као део система Националног оквира квалификација у Србији, према акционом плану за успостављање система НОКС, који ће бити донет по доношењу Закона о НОКС у 2017. години. Програми

образовања биће засновани на стандардима квалификација и исходима учења, са повећаним учешћем практичног учења на радном месту и организовани модуларно, предметно и тематски.

До 2017. године биће донети образовни стандарди на основу којих ће бити реформисани програми образовања у средњем општем и уметничком образовању. Ови програми ће бити засновани на исходима учења.

Реформа иницијалног образовања подразумева измене студијских програма које ће обезбедити стицање ширег скупа наставничких компетенција, као и могућност школовања двопредметних наставника. Увођење двопредметних наставника омогућиће ефикаснији образовни систем и бољи квалитет наставе. Променом уписне политике на студијске програме за иницијално образовање наставника, Србија ће обезбедити школовање наставника из предмета који су на тржишту дефицитарни (наставници математике, наставници физике, наставници енглеског језика и др.), а смањиће вишак наставника појединих предмета и учитеља разредне наставе.

Високо образовање

Високо образовање наставља са започетим реформама дефинисаних стратегијом образовања. У наредном периоду од 2015–2020. године, циљ је да високо образовање уписује минимум 50% генерације свршених средњошколаца, 70% од уписаних завршава студије високог образовања, са највише једном годином продужетка студија. Око 50% дипломираних (бечелор ниво) уписује мастер студије, а минимум 10% са степеном мастера уписује докторске студије. Најмање 10% програма докторских студија се реализује заједно са неким од универзитета у иностранству. Након 2020 године у популацији од 30–34 године у Републици Србији треба да има високо образовање најмање 35–38,5% генерације.

Ови стратешки циљеви биће остварени кроз измене законског оквира, који ће финансирањем базираним на резултатима, усмерити високошколске установе ка циљевима. Повећање обухвата ће бити остварено кроз праведније финансирање које ће узимати у обзир социоекономски статус студента и кроз афирмативне мере.

У јулу 2015. започет је рад на новом Закону о високом образовању, његово доношење у парламенту очекује се у првом кварталу 2017. године. Доношењем новог Закона о високом образовању обезбедиће се квалитетније и праведније високо образовање. Промена финансирања високог образовања у правцу укидања бинарног модела (буџетски-самофинансирајући студенти) је један од најважнијих циљева којим би се повећала доступност и праведност високог образовања. Нови систем уписа на основне студије кроз успостављање јединственог система обезбедиће упис у односу на потребе, односно повећаће број студената у приоритетним областима. Концепт „студент у центру учења” биће додатно разрађен кроз измене стандарда за акредитацију.

Циљеви ка којима високо образовање стреми су и унапређење сарадње са послодавцима и привредом, јачање иновативног потенцијала и повећање иновативних исхода, као и јачање предузетничке компоненте високог образовања који ће се остварити кроз различите финансијске подстицаје од стране привреде и науке.

Интернационализација високог образовања је предуслов за подизање квалитета високог образовања. Израда стратегије интернационализације (IV квартал 2016) и њена

имплементација, која обухвата и финансијски подстицај за установа које највише доприносе, обезбедиће повећање мобилности студената и наставника.

Изменама Закона о високом образовању 2014. године уведена је обавеза транспарентности докторских дисертација. У међувремену, развијен је национални репозиторијум докторских дисертација, који ће до краја 2016. бити повезан са европским репозиторијумом докторских дисертација (DART). Већа транспарентност и отвореност високог образовања укључивањем страних рецензена у поступак акредитације и оцене квалитета високошколских институција су потребан услов за сигурно обезбеђивање квалитета високог образовања.

Развој информационог система у области образовања је стратешко опредељење. Министарство просвете, науке и технолошког развоја од марта 2015. године започело је систематичан рад на скупљању и обради података кроз нови информациони систем просвете, у складу са мером „Унапређење ефикасности и управљања системом образовања” за који је задужено у Националном програму економских реформи 2015-2017, и у складу са стратешким опредељењем Министарства да треба проширити сет индикатора квалитета образовања и информација о финансирању свих нивоа образовања, као и да податке треба скупљати на нивоу целог система а не само на нивоу узорка или репрезентативног истраживања. Развијени су регистри високошколских установа, средњих и основних школа који садрже све податке о установама, наставном и ненаставном особљу, као и друге податке релевантне за финансирање и квалитет. На овај начин је оформљена комплетна слика са микроподацима из свих установа о стању у образовном сектору. Подаци се користе при доношењу свих системских одлука. Поред тога подаци су отворени за јавност што значи да све заинтересоване стране у сваком тренутку имају увид у податке који показују стање одређеног нивоа образовања. Подаци су доступни on-line у реалном времену и свако може да им приступи и користи у сваком тренутку. Овакав приступ, поред осталог, обезбеђује контролу рада целог образовног система од свих заинтересованих страна.

До средине 2017.године биће уведен лични образовни број ученика/студента што је предуслов за прикупљање података на нивоу ученика/студента и одређивање сета података, у складу са добром праксом ЕУ, који се о ученицима воде и анализирају. Формирање регистара свих ученика и студената биће завршени до краја 2017. године што ће омогућити боље услове за доношење одлука на свим нивоима. До краја 2018. године биће завршен и информациони систем предшколског образовања и васпитања.

Целоживотно учење

У току 2015. године употпуњен је правни оквир у области целоживотног учења што за последицу има системски приступ и очекивање пораста одраслих обухваћених неким обликом целоживотног образовања. До краја 2016. Године очекује се акредитација најмање десет организација и установа са око 20 програма обука за којима постоји тражња и ургентна потреба на тржишту рада. Након тога очекује се даљи пораст акредитованих установа и програма који ће обезбедити достизање зацртаног стратешког циља до 2020. године а то је обухват најмање 7% одраслог становништва неким од програма целоживотног учења. Како наводи СРОС, значајно повећање очекује се у партиципацији одраслих полазника у акредитованим програмима који доводе до стицања јавног сертификата, чиме се повећава њихова запошљивост, професионална мобилност и флексибилност у радном оспособљавању и запошљавању.

Национални оквир квалификација

Интегрисани НОКС после разматрања од стране Савета за стручно образовање и образовање одраслих и Националног савета за високо образовање почеће да буде представљен широј јавности од четвртог квартала 2016. године Доношењем Закона о националном оквиру квалификација 2017. године, после свеобухватне јавне расправе у коју ће бити укључени сви социјални партнери, омогућиће се успостављање система НОКС. Током 2017. године биће припремљен посебан акциони план за успостављање НОКС по свим основама - легислативној, институционалној и финансијској.

Успостављање секторских већа ће бити предвиђено акционим планом и биће суцесивно с обзиром на постојеће материјалне и људске капацитете.

Други важан сегмент имплементације НОКС је његова интернационализација односно референцирање НОКС код ЕОК. У току 2016. године Република Србија ће започети процес референцирања НОКС према процедурама AG EQF што подразумева укључивање експерата саветодавне групе за израду извештаја о самореференцирању и референцирању по основу прописаних 10 критеријума од стране ЕК.

Приступ образовању за грађане ЕУ

До тренутка приступања, Република Србија се слаже да своје законодавство у потпуности усклади са не-дискриминацијом по основу држављанства, чиме је грађанима ЕУ омогућен приступ образовању на истој основи као и грађанима Републике Србије, у складу са правним тековинама ЕУ. Србија се такође слаже да се придржава Директиве ЕУ о интеграцији деце радника миграната.

Планови усклађивања законодавства са правним тековинама ЕУ

САРАДЊА СА ПРОГРАМИМА ЕУ У ОБРАЗОВАЊУ И ОМЛАДИНИ

Након именовања Националне агенције за Еразмус+ програм, Србија ће почети припремне мере подржане ИПА фондовима за пуно учешће у програму. Министарство за образовање, науку и технолошки развој намерава да обезбеди средства потребна за суфинансирање пројекта за имплементацију припремних мера.

Србија ће се такође придружити и другим платформама и мрежама у складу са текућим споразумом о делимичном учешћу у програму.

Србија ће наставити са активним учешћем у ЕТ2020 радним групама, према свом садашњем споразуму са ЕУ.

Србија намерава да достигне пуни ниво учешћа у Еразмус+ програму до краја 2018. године.

ОМЛАДИНА И СПОРТ

Планови усклађивања законодавства са правним тековинама ЕУ

Република Србија ће користити индикаторе ЕУ у омладинској политици приликом праћења примене Националне стратегије за младе за период од 2015. до

2025. године и Акционог плана за спровођење Националне стратегије за младе у периоду од 2015. до 2017. године. Такође приликом одређивања приоритета у раду у наредном периоду ће бити узети у обзир Заједнички извештај о спровођењу обновљеног оквира за европску сарадњу у области рада са младима (новембар 2015. године), Резолуције о акционом плану ЕУ за младе (2016–2018), као и Резолуције о побољшању политичког учешћа младих у демократском животу Европе (новембар 2015). Република Србија ће наставити да учествује на добровољној основи, а по позиву Европске комисије у изради ЕУ извештаја о младима.

Такође, очекујемо позив Европске комисије и за учешће у експертским групама отвореног метода координације, у области омладине које треба да се успоставе у складу са управо донетим ЕУ Акционим планом за младе 2016–2018.

У циљу побољшања законског оквира намењеног за спровођење омладинске политике ми смо у процесу припреме измена и допуна Закона о младима. Очекује се да измене и допуне Закона о младима буду усвојене у Народној скупштини у другом кварталу 2017. године.

У процесу праћења спровођења Стратегије за развој спорта у Србији у периоду 2014–2018, заједно са Акционим планом, Република Србија ће посебну пажњу посветити повећању капацитета јединица локалне самоуправе за потребе израде и мониторинг имплементације годишњих програма у области спорта, као и за дефинисање програма развоја спорта на својој територији и за спровођење тековина ЕУ релевантних за област спорта, које су истовремено почетна основа постављена у Закону о спорту.

На основу Закона о спорту, Савет за спорт ће бити успостављен за остваривање циљева и активности утврђених у Стратегији о развоју спорта у Републици Србији који је састављен од угледних стручњака из области спорта. На основу Закона о спорту у наредном периоду биће донети и правилници.

Као кандидат за чланство, Република Србија очекује позив за учешће у свим стручним групама отвореног метода координације у области спорта: намештање мечева; правилно управљање; економска димензија; развој људских ресурса у спорту и значај физичке активности у унапређењу здравља.

Планови усаглашавања институционалног оквира са правним тековинама ЕУ

У складу са Акционим планом за спровођење Националне стратегије за младе у периоду од 2015. до 2017. године у плану је јачање различитих механизма за структурирани дијалог са младима, пре свега кроз рад Савета за младе који је образовала Влада, као и рад покрајинских и локалних савета за младе. Такође, планирана је интензивна сарадња са институцијама које покривају различите области од интереса за младе ради укључивања младих у доношење и спровођење јавних политика, али и израде тзв. Агенде за младе тј. оперативног планског документа за рад са младима и за младе у оквиру министарстава и институција, установа и организација, коју треба развити на основу Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године и Акционог плана за спровођење Националне стратегије за младе у периоду од 2015. до 2017. године, и која ће бити усклађена са мандатом, улогом и врстом подршке која се пружа младима. Република Србија се на овај начин припрема за успостављање будуће Националне радне групе за структурирани дијалог, чиме би се омогућило да млади и институције из Републике Србије могу да учествују у свим процесима везаним за структурирани дијалог на европском нивоу. Ова група треба да

обухвати представника Кровне организације младих Србије која је чланица Европског омладинског форума и представнике институција надлежних за младе. Све ово требало би да буде формирано након што Република Србија постане пуноправна чланица ЕУ, до тада Република Србија учествује на добровољној основи на састанцима везаним за јачање структурираног дијалога и ЕУ омладинским конференцијама који организује Европска комисија.

Активности у вези са покретањем регионалног програма сарадње младих су интензивирани након иницијалне фазе 2014. године, а у складу са Заједничком декларацијом која предвиђа оснивање Регионалне канцеларије за сарадњу младих на конференцији у Бечу 27. августа 2015. године. Формирана је Радна група од представника сваке од учесника процеса (представник институција за младе и омладинских удружења), која је до 1. марта 2016. године припремила предлог будуће структуре Регионалне канцеларије за сарадњу младих. Споразум о оснивању Регионалне канцеларије за сарадњу младих западног Балкана је званично потписан на Самиту земаља Западног Балкана у Паризу, 4. јула 2016. године.

У складу са Законом о спорту биће неопходно донети низ подзаконских аката.. Будући да ће се одредбе овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона које се односе на услове, критеријуме и начин одобрења програма и пројеката, односно финансирање делатности којима се остварује општи интерес у области спорта, сходно примењивати и на програме, односно делатности којима се задовољавају потребе грађана у области спорта у јединицама локалне самоуправе, радиће се на јачању капацитета јединица локалне самоуправе за развој, спровођење и праћење реализације финансираних програма од општег интереса, али и за коришћење средстава ЕУ (Еразмус+, ИПА, итд.) за развој спорта.

Министарство омладине и спорта ће даље јачати своје административне капацитете како би било боље опремљено при коришћењу предприступних средстава ЕУ и учешћу у имплементацији ИПА пројеката, јер је планирана реализација неколико ИПА пројеката који се пре свега односе на запошљавање младих, изградњу спортске, али и дечје и рекреативне инфраструктуре.

КУЛТУРА

Планови усклађивања законодавства и институционалног оквира са правним тековинама ЕУ

Култура је препозната као развојни вектор друштва, а постоји и амбиција за широм интеграцијом културе у политику одрживог развоја. Република Србија ће наставити да развија своју културну политику, укључујући нормативни и институционални оквир, са нагласком на стварању нових и иновативних партнерстава са организацијама цивилног сектора, заштити и промоцији културне разноликости кроз развој креативних и културних индустрија, и већој подршци културним изразима и уметничком стваралаштву, у складу са циљевима Конвенције Унеска из 2005. године. Будућа Стратегија развоја културе Републике Србије предвиђена је у оквиру Закона о култури; њено доношење се планира до краја 2017. године.

Србија ће наставити да активно промовише могућности за културни и креативни сектор у оквиру ЕУ програма. Учешће Србије у програму Креативна Европа је стратешки циљ и Србија посвећено ради на том задатку.

Град Нови Сад се кандидовао за титулу европске престонице културе за 2021. годину. Доделом ове титуле Новом Саду истакло би се богато и разноврсно европско

културно наслеђе и традиција, подигао међународни углед и подstakaо сектор туризама у целој земљи

Када Србија постане чланица ЕУ, биће посвећена учешћу у програму *Ознака европске баштине* и дељењу свог разноврсног искуства и знања у управљању културним наслеђем и политиком стеченом у оквиру програма и пројеката Унеска и Савета Европе.

IV. ПРИХВАТАЊЕ ПРАВНИХ ТЕКОВИНА ЕУ

Република Србија прихвата правне тековине Европске уније (ЕУ) обухваћене поглављем 26 *Образовање и култура* које су биле на снази 1. јануара 2016. године и до момента приступања Европској унији не очекује потешкоће у спровођењу европског законодавства у оквиру овог поглавља. Република Србија ће спровести преостале правне тековине, тј. тековине усвојене након 1. јануара 2016. године, до ступања у чланство, у складу са резултатима преговора у овом поглављу.

Република Србија не тражи посебна прилагођавања у оквиру овог поглавља.

ПРИЛОГ**Табела 1. Установе предшколског васпитања и образовања и број уписане деце (2014/2015. година)**

Број државних установа	162	Укупан број деце обухваћене предшколским образовањем	192.148 (47,45%)	
Број приватних установа	102		Укупан број деце обухваћене Припремним предшколским програмом	65.491 (95,27%)
Total	264			

Табела 2. Обухват деце по узрасту у предшколским установама

Обухват 2014-15. РЗС	Број живорођених	Број уписаних
Од 6 месеци до 3 године	165 312	37 701 (22,80%)
Од 3 до 5,5 година	170 863	88 956 (52,06%)
Од 4 до 5 год.	69 338	33 890 (48,87%)
Од 5,5 до 6,5 (ППП)	68 740	65 491 (95,27%)
Укупно (6. месеци до 6,5 година)	404 915	192 148 деце (47,45%)

Табела 3. Број школа и број ученика у основном образовању

Укупан број основних школа	1128	
Број ученика у основној школи (2015/2016.)	570 748	94,22% похађа наставу на српском језику
		5,78% похађа наставу на једном од 8 мањинских језика
Процент ученика који су у року завршили основну школу (уписани 2005/2006., завршили 2013/2014. године)	93,33%	

Табела 4. Генерација ученика уписана 2005/2006, а која је осми разред завршила школске 2013/2014. године

ГЕНЕРАЦИЈА 2005/2006	Број уписаних ученика на почетку школске године	Осипање на нивоу разреда	Процент осипања
1.разред	71633		
2.разред	70972	661	0.92
3.разред	70405	567	0.78
4. разред	70124	281	0.39
5.разред	69697	427	0.6
6.разред	69420	277	0.39
7.разред	68338	1082	1.59
8.разред-уписало	67471	867	1.27
8.разред-завршило	66862	609	0.9
Разлика у броју уписаних у 1. Разред и ученика који су завршили 8.разред/ осипање на нивоу генерације		4771	6.66

Графикон 4 Осипање ученика на нивоу генерације у процентима, по разредима и укупно

Табела 5. Број школа и проценат уписаних ученика у средњем образовању (2015/2016. година)

Број гимназија	113	- 25,58% ученика уписано у опште (гимназијско) и уметничко средње образовање - 74,42% ученика уписано у програме средњег стручног образовања (13,4% у трогодишњим а 61% у четворогодишњим профилима)
Број стручних школа	319	
Број уметничких школа	41	
Број мешовитих школа (гимназија и стручна или уметничка школа)	38	
Број школа за ученике са сметњама у развоју	28	
Укупно средњих школа	539	

Табела 6. Број институција, студијских програма и студената у високом образовању

Број државних универзитета	8	- укупно 234 000 студената - 2223 студијских програма - 114 000 студената се финансира из буџета - 49 000 (21%) студира на високим струковним школама
Број приватних универзитета	10	
Укупно универзитета	18	
Државних високих струковних школа	53	
Приватних високих струковних школа	13	
Укупно високих струковних школа	66	

Табела 7. Број регистрованих спортских организација и спортских удружења (јануар 2016. године)

Спортских удружења	11 336
Спортских друштава	317
Гранских спортских савеза,	480
Територијалних спортских савеза	417
Стручних спортских удружења	73
Других удружења и савеза у области спорта	141

Табела 8. Статус учешћа у програмима ЕУ и планови за потпуно усклађивање

	2014-2015	2016/2017	2018
Статус преноса/усаглашености			
Уредба Савета (ЕУ) број 390/2014 од 14. априла 2014 којом се успоставља ”Европа за грађане и грађанке” програм за период 2014-2020	Пуна усаглашеност достигнута 2014.		
Уредба (ЕУ) број 1295/2013 Европског парламента и Савета Од 11. децембра 2013 којом се успоставља Програм ”Креативна Европа” (2014-2020)	Пуна усаглашеност достигнута 2015.		
Уредба (ЕУ) број 1288/2013 Европског парламента и Савета од 11. децембра 2013. године којом се успоставља ”Еразмус: програм Европске уније за области образоваа, обуке, омладине и спорта	Пуна усаглашеност планирана до 2018.	Планирано спровођење припремних мера	Планирана пуна усаглашеност
Статус институционалног оквира			
Програм Европа за грађане и грађанке	Успостављен институционалан оквир за учешће у програму. Формирана је контакт тачка за помоћ подносиоцима пројеката. Успостављен институционалан оквир за учешће у програму. Формиран Деск Креативна Европа са антена канцеларијом за промоцију програма и помоћ подносиоцима пројеката. Успостављен институционалан оквир за парцијално учешће у интерним деловима програма – платформама, мрежама и Отвореном методу координације Изградња капацитета високошолских и омладинских организација за припрему и управљање пројектима из области образовања и омладине		
Програм Креативна Европа			
Програм Еразмус+ (тренутни ниво учешћа)			
Програм Еразмус+ (корисници)			
Статус спровођења			
Програм Европа за грађане и грађанке	Наставак учешћа у програму и редовно измиривање контрибуције		
Програм Креативна Европа	Наставак учешћа у програму и редовно измиривање контрибуције		
Програм Еразмус+ (тренутни ниво учешћа)	Наставак учешћа у мрежама и платформама		
Програм Еразмус+ (предстојеће активности)	Номинација организације која ће вршити улогу националне агенције за програм Еразмус+	Спровођење припремних мера за пуно учешће у програму	Испуњавање услова за пуно учешће у програму Еразмус+